

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА АУДИТУ**

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

МАКСИМОВ СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

УДК 657:339.564

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПРИ
ФОРМУВАННІ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ
РОЗРАХУНКАМИ З ПОКУПЦЯМИ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В
ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ**

Спеціальність 071 – облік і оподаткування

Подається на здобуття освітнього ступеня магістра

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ С.В. Максимов

Науковий керівник
Малюга Наталія Михайлівна,
доктор економічних наук, професор

Житомир – 2020

АНОТАЦІЯ

Максимов С. В. Організація системи бухгалтерського обліку при формуванні інформаційних ресурсів для управління розрахунками з покупцями та оподаткування в лісогосподарських підприємствах. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістр за спеціальністю 071 – облік і оподаткування. – Житомирський національний агроекологічний університет Міністерства освіти і науки України, Житомир, 2019.

У кваліфікаційній роботі обґрунтовано теоретичні положення та практичні рекомендації щодо удосконалення організації облікового процесу формування інформаційних ресурсів для управління розрахунками з покупцями підприємства.

Реалії сьогодення свідчать, що правильна організація обліку та аналізу розрахунків з покупцями сприяє упорядкуванню інформації та її аналізу, прозорості та достовірності даних, а також організації ефективної фінансово-господарської діяльності підприємства. Саме тому для впливу на ефективність управління діяльністю підприємства необхідно правильно організувати облік та аналіз на підприємстві, що дозволить маневрувати розмірами дебіторської заборгованості та якісно покращити діяльність підприємства в цілому.

В процесі проведеного дослідження визначено, що для спрощення обліку дебіторської заборгованості доцільно проводити залік взаємних зустрічних вимог за операціями, що стосуються дебіторської заборгованості, вдосконалити методи визначення резерву сумнівних боргів, а також запровадити систему ефективного контролю за веденням обліку розрахунків з покупцями, для якого потрібно впровадити зрозумілу та досконалу систематизацію дебіторської заборгованості, що забезпечить отримання правдивої та об'єктивної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень.

Ключові слова: аналіз, покупці, дебіторська заборгованість, грошові кошти, бухгалтерський облік, аудит, розрахунку з покупцями, аудиторська діяльність, контроль, система управління.

ABSTRACT

Maksimov S. V. Organization of accounting system for the formation of information resources for managing payments with buyers and taxation in forestry enterprises. – Manuscript.

Qualifying work for the master's degree in specialty 071 – accounting and taxation. – Zhytomyr National Agro-Ecological University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Zhytomyr, 2020.

The qualification work substantiates theoretical provisions and practical recommendations for improving the organization of accounting process of formation of information resources to manage payments with buyers of industrial enterprises.

The realities of today show that proper organization of accounting and analysis of payments with buyers and customers contributes to the ordering of information and its analysis, transparency and reliability of data, as well as the organization of effective financial and economic activity of the enterprise. That is why in order to influence the efficiency of the enterprise activity management it is necessary to properly organize the accounting and analysis at the enterprise, which will allow to maneuver the amounts of receivables and to qualitatively improve the activity of the enterprise as a whole.

In the course of the research it was determined that in order to simplify the accounting of accounts receivable, it is advisable to set off mutual counter claims on transactions related to accounts receivable, to improve methods of determining the reserve of doubtful debts, as well as to introduce a system of effective control over the accounting of payments with customers and customers it is necessary to introduce a clear and perfect systematization of receivables, which will provide truthful and objective information for making effective management decisions.

Keywords: analysis, buyers, accounts receivable, cash, accounting, audit, settlement with buyers, audit activity, control, management system.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
Розділ 1. Теоретичні основи організації бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту і звітності розрахунків з покупцями лісогосподарських підприємств	9
1.1. Розрахунки з покупцями лісогосподарських підприємств як економічна категорія та об'єкт обліку і управління	9
1.2. Роль і функції бухгалтерського обліку, аудиту, звітності і аналізу в системі управління лісогосподарських підприємств	15
1.3. Особливості господарської діяльності та економічний стан ДП «Коростишівське лісове господарство»	23
Висновки до розділу 1.....	31
Розділ 2. Організація та методика облікового процесу розрахунків з покупцями та відображення їх у звітності лісогосподарських підприємств ...	33
2.1. Організація первинного обліку формування розрахунків з покупцями лісогосподарських підприємств.....	33
2.2. Організація та методика облікового процесу і відображення розрахунків з покупцями у звітності.....	35
2.3. Аналіз і аудит розрахунків з покупцями та використання їх результатів в управлінні лісогосподарським підприємством	45
Висновки до розділу 2.....	53
Розділ 3. Формування податкової політики лісогосподарського підприємства щодо оподаткування розрахунків з покупцями	55
3.1. Теоретичні основи системи оподаткування лісогосподарських підприємств	55
3.2. Оцінка та облікове забезпечення об'єктів оподаткування лісогосподарських підприємств	56
3.3. Розрахунок податкових платежів, організація їх обліку та декларування.....	59
Висновки до розділу 3.....	61
ВИСНОВКИ.....	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	65
ДОДАТКИ	69

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Реалії сьогодення свідчать, що раціональне, своєчасне та правильна організація та ведення обліку розрахунків з покупцями і замовниками є одним із основних завдань, що виникають під час господарської діяльності лісогосподарського підприємства з метою підвищення його прибутковості. Необхідно відмітити, що основою успішного функціонування будь-якого суб'єкта господарювання є зменшення строків перебування коштів у формі заборгованості покупців і замовників.

В сучасних умовах господарювання особливого значення в діяльності лісогосподарських підприємств займає облік дебіторської заборгованості, в частині збору правдивої, точної, достовірної інформації щодо операцій з дебіторами. Розробка та запровадження ефективної системи обліку дебіторської заборгованості дає змогу зменшити ризики неплатоспроможності і збільшити показники ліквідності суб'єктів господарювання.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних основ та удосконаленні практичних аспектів бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями. Для реалізації мети в ході написання кваліфікаційної роботи поставлені і вирішені наступні **завдання:**

- дослідити економічну суть розрахунків з покупцями замовниками;
- здійснити огляд нормативно-правової бази з регулювання обліку розрахунків з покупцями ;
- проаналізувати діяльність ДП «Коростишівське лісове господарство»;
- вивчити особливості організації обліку розрахунків з покупцями ;
- дослідити методичні принципи організації обліку розрахунків з покупцями , відображення операцій в регістрах обліку та звітності;
- охарактеризувати особливості комп'ютеризації обліку розрахунків з покупцями на підприємстві;
- дослідити методикку аналізу розрахунків з покупцями ;

- оцінити вплив розрахунків з покупцями на фінансовий стан підприємства ;
- обґрунтувати пропозиції по вдосконаленню обліково-аналітичної роботи;
- розкрити систему аудиту розрахунків з покупцями на підприємстві.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів щодо бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями підприємства.

Об'єктом дослідження є система бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту розрахунків з покупцями в ДП «Коростишівське лісове господарство» в частині розрахунків з покупцями.

Методи дослідження. При виконанні роботи були використані наступні методи дослідження: групування при проведенні аналізу дефініцій поняття та розглядані даних підприємства за певний обліковий період; аналізу та синтезу динаміки та структури дебіторської заборгованості, монографічний при вивченні літературних та нормативних джерел та опрацюванні реальних документів підприємства; метод порівняння використовувався при розгляді національних та міжнародних стандартів обліку; методи узагальнення при підведенні підсумків роботи.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі акти України, міжнародні та національні стандарти бухгалтерського обліку, закони Верховної Ради України, постанови Кабінету Міністрів, міжнародні стандарти аудиту, положення класиків економічної теорії, наукові праці зарубіжних і вітчизняних учених з питань обліку, аудиту та аналізу, матеріали науково-практичних конференцій, дані державної служби статистики, а також облікові й звітні дані ДП «Коростишівське лісове господарство».

Практичне значення одержаних результатів. Основні результати дослідження спрямовані на вдосконалення методики і практики системи обліку, аудиту та аналізу розрахунків з покупцями підприємства, а також на підвищення достовірності, оперативності та аналітичності обліку розрахунків з покупцями на

підприємстві. Отриманні результати й окремі розділи дослідження мають практичне значення, що і підтверджується відповідною довідкою ДП «Коростишівське лісове господарство».

ВИСНОВКИ

1. Економічні взаємовідносини з іншими суб'єктами господарської діяльності, фізичними особами, державою є об'єктивною необхідністю діяльності кожного підприємства. В процесі дослідження визначено, що підприємства, які реально функціонують, завжди реалізують свої товари, продукти чи послуги іншим суб'єктам на ринку. В таких відносинах підприємство чи організація виступає як продавець, а інші підприємства, фізичні особи, державні органи, інші суб'єкти господарювання як покупці та замовники.

2. Поява розрахунків покупцями та замовниками, їх перетворення пов'язані з розвитком товарного виробництва та обігу. Забезпечення безперервності руху капіталу на всіх трьох стадіях його перетворення – грошового на продуктивний, продуктивного на товарний, товарного на грошовий – можливо за допомогою здійснення купівлі-продажу, що відбувається в межах відповідної розрахунково-платіжної системи. За своєю суттю вона повинна збалансувати товарно-грошові потоки і забезпечити стабільність задоволення боргових вимог між учасниками господарського обороту.

3. В процесі проведеного дослідження визначили, що в процесі здійснення господарської діяльності між підприємствами виникають розрахункові взаємовідносини, які пов'язані з реалізацією виробленої продукції і наданих послуг, з придбанням товарно-матеріальних цінностей, а також з розрахунками з фінансовими органами і органами соціального страхування, соціального забезпечення тощо.

4. Взаєморозрахунки відіграють важливу роль в діяльності ДП “Коростишівське лісове господарство”. Відображаючи зобов'язальні відносини „підприємство-контрагенти” у фінансовій площині їх стан впливає не лише на правовідносини підприємства з постачальниками, покупцями, персоналом, державою та іншими суб'єктами, але і на фінансовий стан.

5. Первинними документами для розрахунків з покупцями і замовниками та дебіторської заборгованості є: накладні, рахунок-фактура,

платіжна вимога-доручення, виписка банку по розрахунковому рахунку підприємства-продавця, товарно-транспортна накладна, Акти на виконання робіт тощо.

6. Правильна організація аудиту розрахунків покупцями і замовниками сприяє упорядкуванню інформації та її аналізу, прозорості та достовірності даних, а також ефективності здійснення розрахункових операцій підприємства. Саме тому для впливу на ефективність управління діяльністю підприємства необхідно правильно своєчасно проводити аудит на підприємстві, що дозволить маневрувати розмірами дебіторської заборгованостями та якісно покращити діяльність підприємства в цілому.

7. В процесі проведеного дослідження можна зробити висновок, що з метою спрощення організації обліку дебіторської заборгованості необхідно здійснювати залік взаємних вимог за операціями, що стосуються безпосередньо дебіторської заборгованості, а також запровадити систему ефективного внутрішнього контролю за розрахунками з покупцями і замовниками, з метою отримання правдивої, об'єктивної та достовірної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Ф. Ф. Бутинець, Л. В. Чижевська, С. А. Береза. Житомир : ЖІТІ, 2000. 672 с.
2. Бухгалтерський фінансовий облік : посіб. Н. В. Чабанова, Ю. А. Василенко Київ : Видавничий центр "Академія", 2005. 672 с.
3. Василюк А. Я. Стан та проблеми обліку розрахунків з покупцями та замовниками. URL:
http://www.rusnauka.com/17_AND_2015/Economics/7_89281.doc.htm
4. Василюк А. Я. Стан та проблеми обліку розрахунків з покупцями та замовниками. URL:
http://www.rusnauka.com/17_AND_2015/Economics/7_89281.doc.htm
5. Господарський кодекс України від 16 січня 2004 № 436. URL:
<http://www.zakon.rada.gov.ua>
6. Грег Г. Договір доручення: нормативна база, звітність. *Бухгалтерія*. 2002. № 30/1-2. С. 51-54.
7. Гура Н. Облік розрахунків з дебіторами і кредиторами. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2010. № 4. С. 29–35.
8. Жук В. Чи може замовник розрахуватися із субпідрядником самостійно. *Все про бухгалтерський облік*. 2009. № 7. С. 15.
9. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ М-ва фінансів України від 30.11.1999 р. за № 291. URL:
<http://www.zakon.rada.gov.ua>
10. Короткова А. О. проблеми організації обліку розрахунків з покупцями і замовниками на торговельному підприємстві. URL:
http://storage.library.opu.ua/online/conference/tez_48/6-78.pdf
11. Курсом реформ – облік 2000: навч.-практ. посіб. Дніпропетрівськ, комунальне підприємство "Баланс-Клуб", 2000. 366 с.
12. Левкіна Л. Податковий та бухгалтерський облік сумнівної та

безнадійної заборгованості. *Вісник бухгалтера і аудитора*. 2005. № 19. 19 с.

13. Маренич Т. Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях: підруч. Київ : ВД "Професіонал", 2005. 896 с.

14. Матвеева В. Договір поставки: правові та облікові тонкощі. *Податки та бухгалтерський облік*. 2002. № 7. С. 15–19.

15. Організація бухгалтерського обліку. навч. посіб. за ред. В.С. Леня. Київ : Центр навч. літ-ри, 2006. 696 с.

16. Основи менеджменту: підруч. / Р. Гріфін, В. Яцура. Львів : БаК, 2003. 624 с.

17. Пархоменко В. М. Стандартизація бухгалтерського обліку в Україні. Нормативи. Коментарі. Київ : Фірма "1С: Україна", 2003. 421 с.

18. Податковий кодекс України: Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: наказ М-ва фінансів України від 8 жовтня 1999 р. № 237. URL: <http://www//zakon.rada.gov.ua>

20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: наказ М-ва фінансів України від 8 жовтня 1999 р. №237. URL: <http://www//zakon.rada.gov.ua>

21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: наказ М-ва фінансів України від 31 грудня 1999 р. N 318. URL: <http://www//zakon.rada.gov.ua>

22. Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Інструкція правл. НБУ від 29 берез. 2003 р. № 135. URL: <http://www//zakon.rada.gov.ua>

23. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996. URL: <http://www//zakon.rada.gov.ua>

24. Пушкарь І. В. Проблемні аспекти обліку розрахунків з покупцями та замовниками. URL: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2016/Economics/7_166686.doc.htm

25. Рибалко О. М. Деякі аспекти ефективного управління дебіторською заборгованістю. *Вісник Запорізького національного університету*. 2014. № 1 (9). С. 164–169
26. Скрипник М. І. Проблеми обліку та управління розрахунками з покупцями та замовниками. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpdetut_eiu_2013_25_39
27. Сливка Я. В. Покупець і замовник: спільне і відмінне. URL: http://www.ztu.edu.ua/ua/science/publishing/visnik/econom/4_50/34.pdf
28. Сопко В. В. Організація і методика проведення аудиту. Київ : ВД "Професіонал", 2005. 624с.
29. Сук Л. К. Використання трансфертних цін у бухгалтерському обліку. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2009. № 2 С. 14–21.
30. Теорія бухгалтерського обліку: підруч. В. С. Білоусько, М. І. Беленкова, Т. Білоусько. Київ : «Алерта», 2010. 402 с.
31. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: підруч. Київ : А.С.К., 2005. 784 с.
32. Трусевич І. О. Проблеми обліку дебіторської та кредиторської заборгованості і пропозиції щодо їх вирішення. URL: http://www.rusnauka.com/39_VSN_2015/Economics/7_182788.doc.htm
33. Хомин П. Облік розрахунків з дебіторами і кредиторами. *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2001. № 8. С. 2–9.
34. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : підруч. Житомир : ЖОО ГО "Спілка економістів України", 2009. 516 с.
35. Цивільний кодекс України від 16 січня 2004 № 435. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
36. Шира Т. Б. Зарубіжний досвід організації обліку розрахунків з покупцями. *Наукові записки [Української академії друкарства]*. 2014. № 4. С. 72–78.